YHTEISÖJEN TUOMIOISTUIMEN TUOMIO
28 päivänä marraskuuta 1978 *

Asiassa 16/78,

jonka Amtsgericht (alioikeus) Reutlingen (Saksan liittotasavalta) on saattanut ETY:n perustamissopimuksen 177 artiklan nojalla yhteisöjen tuomioistuimen käsiteltäväksi saadakseen tässä kansallisessa tuomioistuimessa vireillä olevassa rikosasiassa, jossa vastaajana on

Michel Choquet, sähköasentaja, kotipaikka Reutlingen,

ennakkoratkaisun ETY:n perustamissopimuksen 5, 7, 48 ja 56 artiklan tulkinnasta suhteessa Saksan liittotasavallan ajokorttia koskevaan lainsäädäntöön,

YHTEISÖJEN TUOMIOISTUIN,

toimien kokoonpanossa: presidentti H. Kutscher, jaostojen puheenjohtajat J. Mertens de Wilmars ja Mackenzie Stuart, sekä tuomarit P. Pescatore, M. Sørensen, A. O'Keeffe ja G. Bosco,

julkisasiamies: G. Reischl,
kirjaaja: A. Van Houtte,

on antanut seuraavan

tuomion

1 Amtsgericht Reutlingen on esittänyt yhteisöjen tuomioistuimelle 13.2.1978 tekemällään päätöksellä, joka on saapunut yhteisöjen tuomioistuimeen

* Oikeudenkäyntikieli: saksa.

16.2.1978, ETY:n perustamissopimuksen 177 artiklan nojalla ennakkoratkaisukysymyksen erityisesti ETY:n perustamissopimuksen 48 artiklan tulkinnasta liittyen moottoriajoneuvojen ajokorttien vastavuoroiseen tunnustamiseen yhteisön kansalaisten osalta.

Tämä kysymys on esitetty rikosasiassa, jossa vastaajana on Saksan liittotasavaltaan sijoittautunut ja siellä palkattuna työntekijänä sähköasentajan ammattia harjoittava Ranskan kansalainen, jota syytetään ajoneuvon kuljettamisesta ilman Saksan lainsäädännön mukaista voimassa olevaa ajokorttia.

2 Asiakirjoista käy ilmi, että vastaaja, joka oli osallisena liikenneonnettomuudessa, oli tähän onnettomuuteen liittyvässä poliisin suorittamassa tarkastuksessa esittänyt Ranskan viranomaisten myöntämän ajokortin.

Saksan hallintoviranomaiset eivät hyväksy tätä ajokorttia, sillä Saksan kansallisen lainsäädännön tieliikenteeseen sovellettavien määräysten mukaisesti jokaisen ulkomaisen ajokortin haltijan, joka on asunut Saksan liittotasavallan alueella yli vuoden ajan, on hankittava saksalainen ajokortti.

Asian käsittelyn aikana toimitettujen tietojen mukaan ajokortin myöntämiselle asetetut edellytykset ovat kuitenkin tässä tapauksessa yksinkertaisemmat kuin kansallisen ajokortin myöntämiselle asetetut edellytykset, eikä uuden kokeen suorittaminen yleensä ole tarpeen.

Tässä yhteydessä ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin huomauttaa, että uuden ajokortin saamiseen voi kuitenkin liittyä kielellisiä vaikeuksia ja se voi aiheuttaa asianomaisille niin kohtuuttomia kuluja, että siitä voi olla seurauksena toisten jäsenvaltioiden kansalaisten syrjiminen, mikä on perustamissopimuksen 7 artiklan vastaista, ja 48 artiklassa taatun työntekijöiden vapaata liikkuvuutta koskevan oikeuden käyttämisen estyminen.

3 Tämän epävarmuuden selvittämiseksi Amtsgericht on esittänyt kysymyksen, onko yhteisön oikeuden mukaista, että jäsenvaltio vaatii muiden jäsenvaltioiden kansalaisia hankkimaan moottoriajoneuvojen kuljettamiseen kyseessä olevassa jäsenvaltiossa myönnetyn ajokortin ja tarvittaessa rankaisee heitä moottoriajoneuvojen kuljettamisesta ilman tätä ajokorttia, vaikka näillä yhteisön kansalaisilla on ETY:n perustamissopimuksen 48 artiklan ja sitä seuraavien artiklojen mukainen oleskeluoikeus ja heillä on omassa maassaan myönnetty vastaava ajokortti.

Asiayhteys ETY:n perustamissopimukseen

4 Asian käsittelyn aikana esitetyissä huomautuksissa Yhdistyneen kuningaskunnan hallitus on todennut, että yhteisön oikeudessa ei ole erityisesti ajokortin myöntämistä koskevia määräyksiä.

Tässä yhteydessä on ensiksi huomautettava, että moottoriajoneuvojen ajokortteja koskevan lainsäädännön yhdenmukaistamisesta neuvostolle 5.12.1975 esittämässään direktiiviehdotuksessa (EYVL N:o C 8, 1976, s. 2) komissio on ilmoittanut ehdotettujen toimenpiteiden oikeudellisena perustana olevan perustamissopimuksen 75 artiklan 1 kohdan c alakohdan, joka koskee yhteisen liikennepolitiikan toteuttamista.

Tästä artiklasta, jonka perusteella neuvostolla on oikeus antaa "kaikki aiheelliset säännökset" liikenteen alalla, voisi saada tukea asian ratkaisemiseksi vain siinä tapauksessa, että neuvosto olisi antanut soveltamissäännöksiä, joita ei kuitenkaan tässä vaiheessa ole annettu.

Ei voida kuitenkaan olla ottamatta huomioon, että jäsenvaltioiden kansalliset ajokorttien myöntämistä ja vastavuoroista tunnustamista koskevat määräykset vaikuttavat välittömästi ja välillisesti niiden perustamissopimuksen määräyksissä taattujen oikeuksien käyttämiseen, jotka koskevat työntekijöiden vapaata liikkuvuutta, sijoittautumista ja, jollei perustamissopimuksen 61 artiklan 1 kohdan viittauksesta muuta johdu, palvelujen tarjoamista kokonaisuudessaan.

Yksityisajoneuvojen merkitys huomioon ottaen se, että jollakin on vastaanottajavaltion asianmukaisesti tunnustama ajokortti, voi nimittäin vaikuttaa useissa tapauksissa yhteisön oikeuden soveltamisalaan kuuluvien henkilöiden mahdollisuuteen tosiasiallisesti toimia palkattuna työntekijänä tai itsenäisenä ammatinharjoittajana.

5 On siten ilmeistä, että vaikka yhteisön oikeudessa ei ole tätä alaa koskevia erityisiä määräyksiä, Amtsgericht on esittänyt kysymyksensä aiheellisesti pyytäessään yhteisöjen tuomioistuinta ilmaisemaan kantansa ajokorttien myöntämisen tai tunnustamisen edellytysten mahdollisesta vaikutuksesta työntekijöiden vapaaseen liikkuvuuteen, sekä sijoittautumisvapauteen ja palvelujen tarjoamisen vapauteen, jotka kaikki taataan perustamissopimuksessa.

Asiasisältö

6 On muistettava, että ajokorttien myöntämistä koskeva sääntely, mukaan lukien päättäminen ulkomaalaisten ajokorttien tunnustamisen edellytyksistä tai edellytyksistä vaihtaa nämä ajokortit tietyn jäsenvaltion myöntämään ajokorttiin, kuuluvat ensisijaisesti niihin jäsenvaltioille kuuluviin velvollisuuksiin, jotka jäsenvaltioilla on alueellaan julkisten teiden liikenneturvallisuuden alalla.

7 Vertaileva tutkimus tämän alan tilanteesta jäsenvaltioissa osoittaa, että ajokorttien myöntämistä koskevassa jäsenvaltioiden lainsäädännössä – erityisesti, kun kysymyksessä on koetta koskevat yksityiskohtaiset säännöt, lääkärintarkastusten aikavälit, ajokorttien voimassaoloaika sekä eri ajoneuvoluokkien määrittäminen – on niin suuria eroavuuksia, että ajokortin selkeä ja yksinkertainen tunnustaminen niiden henkilöiden osalta, jotka haluavat sijoittautua pysyvästi muun kuin sen jäsenvaltion alueelle, joka on myöntänyt heille ajokortin, ei ole mahdollista ilman ajokorttien myöntämiselle asetettujen edellytysten riittävää yhtenäistämistä.

Näissä olosuhteissa vaatimuksia, jotka jäsenvaltio on asettanut alueelleen sijoittautuneille henkilöille muiden jäsenvaltioiden myöntämien ajokorttien tunnustamiseksi, ei voida sellaisenaan pitää esteenä työntekijöiden vapaalle liikkuvuudelle, sijoittautumisvapaudelle tai palvelujen tarjoamisen vapauttamiselle.

Sen vuoksi tarkastuksia, joiden tarkoituksena on antaa jäsenvaltiolle takeet siitä, että jokainen sen alueelle sijoittunut toisen jäsenvaltion myöntämän ajokortin haltija täyttää asiaan sovellettavassa lainsäädännössä maan omille kansalaisille asetetut vaatimukset, ei voida katsoa lähtökohtaisesti perustamissopimuksen sääntöjen kanssa yhteensoveltumattomiksi.

8 Tällaisia lain määräyksiä voidaan pitää yhteisön oikeuden vastaisina vain siinä tapauksessa, että niiden soveltaminen jäsenvaltiossa aiheuttaisi henkilöille, jotka ovat hankkineet ajokortin jossain toisessa jäsenvaltiossa, sellaista haittaa, että se tosiasiassa rajoittaisi henkilöiden vapaata liikkuvuutta, sijoittautumisvapautta ja palvelujen tarjoamisen vapautta koskevien oikeuksien käyttämistä, jotka taataan heille perustamissopimuksen 48, 52 ja 59 artiklassa.

Esimerkkinä tällaisesta tilanteesta on se, että vaaditaan suorittamaan koe, joka on selvästi vain toisinto kokeesta, jonka asianomainen henkilö on suorittanut jossain toisessa jäsenvaltiossa siinä ajoneuvoluokassa, jota koskevan ajokortin hän haluaa, tai se, että mahdollisia tarkastuksia varten määrätyistä yksityiskohtaisista säännöistä aiheutuu kielellisiä esteitä, tai se, että vaadittujen muodollisuuksien täyttämiselle määrätään kohtuuttomia maksuja.

Sellaiset toisen jäsenvaltion myöntämän ajokortin tunnustamiselle asetetut esteet eivät nimittäin ole asianmukaisessa suhteessa julkisten teiden liikenneturvallisuuden asettamiin vaatimuksiin.

9 Näin ollen esitettyyn kysymykseen on vastattava, että se, että jäsenvaltio vaatii alueelleen pysyvästi sijoittautuneita toisten jäsenvaltioiden kansalaisia hankkimaan moottorikäyttöisten ajoneuvojen kuljettamiseen kyseisen jäsenvaltion myöntämän ajokortin, ei ole lähtökohtaisesti ristiriidassa yhteisön oikeuden kanssa siinäkään tapauksessa, että heillä on sen valtion viranomaisten myöntämä ajokortti, josta he ovat lähtöisin.

Sellaisen vaatimuksen voidaan kuitenkin katsoa välillisesti rajoittavan vapaata liikkuvuutta, sijoittautumisvapautta sekä palvelujen tarjoamisen vapautta koskevien ETY:n perustamissopimuksen 48, 52 ja 59 artiklassa taattujen oikeuksien käyttämistä ja siten olevan ristiriidassa perustamissopimuksen kanssa, jos toisen jäsenvaltion myöntämän ajokortin haltijalle kansallisessa lainsäädännössä asetetut edellytykset osoittautuvat tieliikenteen turvallisuuden asettamien vaatimusten kannalta suhteettomiksi.

Oikeudenkäyntikulut

Yhteisöjen tuomioistuimelle huomautuksensa esittäneille Alankomaiden kuningaskunnan hallitukselle, Yhdistyneen kuningaskunnan hallitukselle ja Euroopan yhteisöjen komissiolle aiheutuneita oikeudenkäyntikuluja ei voida määrätä korvattaviksi.

Asian käsittely yhteisöjen tuomioistuimessa on välivaihe Amtsgericht Reutlingenissa vireillä olevan rikosasian käsittelyssä, minkä vuoksi kansallisen tuomioistuimen asiana on päättää oikeudenkäyntikuluista.

Näillä perusteilla

YHTEISÖJEN TUOMIOISTUIN

on ratkaissut Amstgericht Reutlingenin 13.2.1978 tekemällään päätöksellä esittämän ennakkoratkaisukysymyksen seuraavasti:

1) **Se, että jäsenvaltio vaatii alueelleen pysyvästi sijoittautuneita toisten jäsenvaltioiden kansalaisia hankkimaan moottorikäyttöisten ajoneuvojen kuljettamiseen kyseisen jäsenvaltion myöntämän ajokortin, ei ole lähtökohtaisesti ristiriidassa yhteisön oikeuden kanssa siinäkään tapauksessa, että heillä on sen valtion viranomaisten myöntämä ajokortti, josta he ovat lähtöisin.**

2) **Sellaisen vaatimuksen voidaan kuitenkin katsoa välillisesti rajoittavan vapaata liikkuvuutta, sijoittautumisvapautta sekä palvelujen tarjoamisen vapautta koskevien ETY:n perustamissopimuksen 48, 52 ja 59 artiklassa taattujen oikeuksien käyttämistä ja siten olevan ristiriidassa perustamissopimuksen kanssa, jos toisen jäsenvaltion myöntämän ajokortin haltijalle kansallisessa lainsäädännössä asetetut edellytykset osoittautuvat tieliikenteen turvallisuuden asettamien vaatimusten kannalta suhteettomiksi.**

Kutscher Mertens de Wilmars Mackenzie Stuart

Pescatore Sørensen O'Keeffe Bosco

Julistettiin Luxemburgissa 28 päivänä marraskuuta 1978.

A. Van Houtte
kirjaaja

H. Kutscher
puheenjohtaja